

Chapter 1

Fogg and Passepartout accept each other

In 1872, Number 7 Savile Row, Burlington Gardens was occupied by Phileas Fogg Esq. He belonged to the Reform Club of London, and although he seemed to take care never to do anything which might attract attention, he was one of its strangest and most conspicuous members.

Phileas Fogg was a mysterious person about whom nothing was known except that he was a man of honour and one of the finest gentlemen in English high society.

Undoubtedly an Englishman, Phileas Fogg might not have been a Londoner. He had never been seen at the Stock Exchange, nor at the Bank, nor in any of the offices in the City. No ship owned by Phileas Fogg had ever entered the London docks. The gentleman was not on any board of directors. His name never echoed round the Temple, or Lincoln's Inn, or Gray's Inn. He never pleaded in the Courts of Chancery, the Court of Queen's Bench, the Court of Exchequer or an Ecclesiastical Court. He was neither manufacturer nor trader, neither merchant nor gentleman farmer. He belonged neither to the Royal Society of Great Britain, nor the London Society, nor the Workmen's Society, nor the Russell Society, nor the Western Literary Society. In short, he belonged to none of the countless associations which thrive in the English capital,

începând cu Societatea Armonică și terminând cu Societatea Entomologică, al cărui scop principal era nimicirea insectelor dăunătoare.

Phileas Fogg era membru al Clubului Reform și nimic mai mult.

Dacă cineva s-ar mira cum de un gentleman atât de misterios făcea parte dintr-o astfel de onorabilă asociație, i s-ar putea răspunde că fusese recomandat de frații Baring, la care avea credit deschis permanent. Se bucura de o anumită poziție, datorită faptului că cecurile domniei sale erau cu regularitate plătite la vedere, dintr-un cont curent, permanent acoperitor.

Era, oare, Phileas Fogg un om bogat? Indiscutabil. Însă nici cea mai informată persoană n-ar fi putut spune cum de acumulasă o astfel de avere, iar domnul Fogg era ultima persoană pe care ai fi putut s-o chestionezi. În orice caz, nu era risipitor, însă nu era nici zgârcit, căci – ori de câte ori erau necesare fonduri pentru vreo cauză nobile – punea la dispoziție sumele necesare în taină și chiar în mod anonim.

Pe scurt, nimeni n-ar fi putut fi mai puțin comunicativ decât acest domn. Vorbea extrem de rar și se făcea ușor înțeles, însă obiceiurile lui urmau un tipar atât de rigid, încât o imaginație nemulțumită căuta întotdeauna ceva mai mult în spatele acestora.

Călătorise? Acest lucru părea foarte posibil, căci nimeni nu cunoștea harta lumii mai bine decât el. Niciun loc nu era prea îndepărtat pentru ca el să nu-l cunoască foarte bine. Uneori, prin câteva cuvinte scurte și clare, corecta nenumăratele presupuneri care circulau pe la Club în legătură cu acei călători care se rătăciseră sau dispăruseră. Furniza cele mai plauzibile explicații, iar cuvintele lui erau atât de des justificate de evenimente, încât părea că ar fi fost înzestrat cu clarviziune. Era un om care trebuie să fi călătorit foarte mult – măcar în gând, dacă nu în realitate.

Sigur însă era faptul că Phileas Fogg nu părăsise Londra de mulți ani. Cei care aveau onoarea de a-l cunoaște mai bine susțineau că nimeni nu putea pretinde că l-ar fi văzut vreodată altundeva

from the Harmonica Society to the Entomological Society, founded with the principal aim of destroying harmful insects.

Phileas Fogg was a member of the Reform Club, and that was all.

If anyone should wonder how such a mysterious gentleman could have been admitted to that honourable association, the answer is that he had been recommended by Messrs. Baring Brothers, with whom he had open credit. He enjoyed a certain standing due to the fact that his cheques were regularly cashed on sight from a current account which was invariably in credit.

Was this Phileas Fogg a rich man? Undoubtedly. But not even the best informed could say how he had made his fortune, and Mr. Fogg was the last person one could ask. In any case he was no spendthrift, but nor was he a miser, for whenever some noble cause was in need of funds, he would supply the necessary money quietly and even anonymously.

In short, nobody could be less communicative than this gentleman. He spoke as seldom as possible and seemed easy to understand, but his habits followed such a rigid pattern that a dissatisfied imagination sought for something behind them.

Had he travelled? That seemed very likely, for nobody knew the map of the world better than himself. No place was so out of the way that he did not appear to have special knowledge of it. Sometimes, in a few brief, clear words, he corrected the countless conjectures going round the Club concerning travellers who had gone astray or disappeared. He furnished the most likely explanations, and his words were so often justified by events that he might have been gifted with second sight. He was a man who must have travelled everywhere – in thought if not in fact.

What was quite certain was that Phileas Fogg had not left London for many a long year. Those who had the honour of knowing him rather better than the rest maintained that nobody could claim ever to have seen him anywhere but

decât pe drumul pe care îl făcea zilnic de acasă până la club. Singurele lui distracții erau să citească ziarele și să joace whist.

La acest joc care se desfășoară într-o tăcere perfectă, atât de potrivit firii sale, câștiga adesea, însă câștigurile în cauză nu intrau niciodată în portofelul său, ci se înscriau în seria contribuțiilor sale caritabile. Mai mult decât atât, trebuie să adăugăm că, în mod evident, domnul Fogg juca pentru plăcerea jocului, nu pentru a câștiga. Jocul era pentru el un soi de luptă împotriva dificultății, însă o luptă care se potrivea naturii sale, în care nu implica nici prea mari mișcări, nici efort, nici oboseală.

Din câte se știa, Phileas Fogg nu avea nici nevastă, nici copii – ceea ce se poate întâmpla și în cazul celor mai buni oameni –, însă mai neobișnuit era faptul că nu se știa să fi avut nici rude, nici prieteni. Phileas Fogg locuia singur în casa lui din Savile Row, unde niciodată nu intra nimeni. Nu se știa nimic despre viața lui domestică. Un singur servitor răspundea tuturor necesităților sale. Lua atât prânzul, cât și cina la club, la ore fixe, întotdeauna în aceeași încăpere și la aceeași masă; niciodată nu-și invita tovarășii de club să i se alăture și niciodată nu se întreținea cu alte persoane. Se întorcea acasă numai pentru a merge la culcare, la miezul nopții, și niciodată nu uza de găzduirea și de confortul pe care Clubul le pusese la dispoziția membrilor săi. Din douăzeci și patru de ore, își petrecea zece dormind sau făcându-și toaleta. Atunci când făcea o plimbare, se deplasa invariabil cu pași regulați prin holul de la intrare, pardosit cu mozaic, sau prin galeria circulară cu vitralii albastre, susținută de douăzeci de coloane ionice. La masa de prânz sau la cinci i se serveau cele mai delicioase bunătăți din bucătăria clubului, din cămară, de la pescărie ori lăptărie. Angajații clubului, solemni, îmbrăcați în frac și purtând pantofi cu talpa moale, îi serveau masa în veselă din porțelan special, pe o față de masă saxonă, din cel mai fin in. În carafele de cristal ale clubului i se aduceau sherry, vin de Porto sau vin roșu de Bordeaux, condimentat cu scorțișoară. Mai era și gheața –

on the direct route he took every day from his home to the Club. His only pastimes were reading the papers and playing whist.

At that silent game, so appropriate to his nature, he often won, but his winnings never went into his purse, and formed a large part of his contributions to charity. Besides, it should be added that Mr. Fogg obviously played for the sake of playing, and not to win. For him, the game was a struggle against difficulty, but a struggle that suited his character, in that it involved no movements, no effort, no fatigue.

So far as was known, Phileas Fogg had neither wife nor children – which may be the case with the best of men – but nor – which is more unusual – was he believed to have any relatives or friends. Phileas Fogg lived alone in his house in Savile Row, which nobody ever entered. Nothing was known about his domestic life. A single servant attended to all his needs. Lunching and dining at the Club at fixed times, always in the same room and at the same table, he never invited any of his fellow members to join him, and never entertained any guests. He went home only to go to bed on the stroke of midnight, and never made use of the comfortable accommodation which the Club places at the disposal of its members. Out of every twenty-four hours, he spent ten at home, either asleep or making his toilet. If he took a walk, it was invariably to pace with a regular step around the mosaic floor of the entrance hall, or around the circular gallery with its blue glass windows and supported by twenty Ionic columns. When he lunched or dined, his table was supplied from the succulent stocks of the Club's kitchens, larder, fish tanks and dairy. It was the Club's servants, solemn people dressed in tailcoats and wearing soft-soled shoes, who served him his meals in dishes of special porcelain and on Saxony table linen of the finest quality. It was the Club's unique crystal decanters which contained his sherry, his port, or his claret spiced with cinnamon. Finally it was the Club's ice –

care se aducea cu mare cheltuială din zona lacurilor americane și care menținea băuturile sale potrivit de reci.

Dacă trăind într-un astfel de stil înseamnă să fii excentric, trebuie să recunoaștem că a mai rămas câte ceva de spus în legătură cu excentricitatea!

Fără a fi somptuoasă, casa din Savile Row era foarte confortabilă. Date fiind obiceiurile mereu aceleași ale proprietarului, servitorului casei îi rămâneau foarte puține de făcut, însă Phileas Fogg cerea din partea acestuia o exactitate și o disciplină desăvârșite în absolut toate privințele. În acea zi, 2 octombrie, tocmai îl concediasse pe James Foster, pentru că își îngăduise nesupunerea de a-i aduce apa de bărbierit la 84 de grade Fahrenheit în loc de 86; acum îl aștepta pe succesorul acestuia, care trebuia să se prezinte între 11 și 11.30.

Stând în fotoliul său, cu picioarele țepene ca ale unui soldat la paradă, cu mâinile odihnindu-i-se pe genunchi, cu corpul țațoș și cu capul sus, Phileas Fogg urmărea mișcarea limbilor ceasului – o piesă complicată, care înregistra nu numai orele, minutele și secunde, ci și ziua, data și anul. La 11.30 punct, potrivit obiceiului său zilnic, domnul Fogg avea să părăsească casa, pentru a merge la Clubul Reformei.

În acel moment, în ușa încăperii în care stătea Phileas Fogg se auzi o bătaie.

James Foster, majordomul care tocmai fusese concediat, apărură în prag.

– Noul servitor, anunță el.

Un tânăr cam de 30 de ani intră și făcu o reverență.

– Ești francez și te numești John? îl întrebă Phileas Fogg.

– Jean, dacă domnului nu-i este cu supărare, răspunse noul-venit. Jean Passepartout, poreclă ce mi s-a dat datorită înclinației mele firești de a mă descurca în orice împrejurare. Cred că pot pretinde că sunt un om cinstit, domnule, dar – ca să fiu pe deplin sincer – am avut nenumărate ocupații. Am fost cântăreț ambulant,

ice brought at great expense from the lakes of America – which kept his beverages suitably cool.

If to live in this style is to be eccentric, it must be admitted that there is something to be said for eccentricity!

Without being sumptuous, the house in Savile Row was extremely comfortable. On account of its occupant's unchanging habits, there was little enough for the only servant to do, but Phileas Fogg expected him to be absolutely punctual and regular. That very day, 2nd October, he had dismissed James Foster, who had committed the offence of bringing him shaving water at eighty-four degrees Fahrenheit instead of eighty-six and he was now waiting for his successor, who was supposed to call between eleven and half past.

Seated in his armchair, his feet together like those of a soldier on parade, his hands resting on his knees, his body erect and his head high, Phileas Fogg was watching the progress of the hands of the clock – a complicated time piece which recorded not only the hours, the minutes and the seconds, but also the day, the date and the year. On the stroke of half past eleven, in accordance with his daily habit, Mr. Fogg would leave the house and go to the Reform Club.

At that moment there was a knock at the door of the little room in which Phileas Fogg was sitting.

James Foster, the servant whom he had just dismissed, appeared on the threshold.

"The new servant", he said.

A young man of about thirty came in and bowed.

"You are French and your name is John?" Phileas Fogg asked him.

"Jean, if Monsieur does not mind", answered the newcomer. "Jean Passepartout, a nickname that has stuck to me because of my natural aptitude for getting out of scrapes. I think I may claim to be an honest fellow, Monsieur, but to be quite frank, I've had several occupations. I've been a travelling singer,

călăreț de circ, artist la trapez și dansator pe sârmă. Apoi, pentru a da mai multă utilitate talentelor pe care le am, am devenit profesor de gimnastică. În cele din urmă, am fost pompier-șef în Paris, unde am fost implicat în câteva incendii remarcabile. Dar sunt, de-acum, cinci ani de când am părăsit Franța. Dorind să capăt ceva experiență în ceea ce privește viața de familie, am devenit valet în Anglia. Ei, bine, aflându-mă fără serviciu și auzind că domnul Phileas Fogg este un gentleman extrem de riguros și de calm, m-am prezentat la dumneavoastră, domnule, cu speranța că voi putea viețui aici în pace și că voi renunța la porecla de Passepartout.

– Nu am nicio obiecție în legătură cu numele de Passepartout, răspuse gentlemanul. Mi-ai fost recomandat personal și am informații favorabile în ceea ce te privește. Cunoști condițiile mele?

– Da, domnule.

– Bine. Cât este ceasul?

– 11.22 dimineața, răspuse Passepartout, după ce scoase din adâncul buzunarului un uriaș ceas de argint.

– Ceasul duminical rămâne în urmă, spuse domnul Fogg.

– Cer iertare domnului, dar acest lucru este imposibil.

– Ceasul duminical este în urmă cu patru minute. Dar nu contează. Este suficient dacă ieși act de această eroare. Deci, din acest moment, 11.26, în dimineața zilei de miercuri, 2 octombrie 1872, ești în serviciul meu.

Acestea fiind spuse, Phileas Fogg se ridică, își luă pălăria în mâna stângă, și-o așeză pe cap cu mișcări mașinale, apoi ieși fără un cuvânt.

Passepartout auzi ușa dinspre stradă închizându-se scurt: era noul său stăpân, care tocmai ieșise. Apoi, auzi ușa închizându-se din nou; era predecesorul său, James Foster, ieșind și el.

Passepartout era acum singur în casa din Savile Row.

a circus rider, a trapeze artist and a tightrope walker. Then, to make my talents more useful, I became a teacher of gymnastics. Finally, I was a sergeant fireman in Paris, where I was concerned in some quite remarkable fires. But it's five years now since I left France. I wanted to have some experience of domestic life, so I became a valet in England. Well, finding myself out of work and hearing that Monsieur Phileas Fogg was a gentleman whose ways were precise and calm, I have come to you, Monsieur, in the hope of leading a quiet life in this house and forgetting the very name of Passepartout."

"I have no objection to the name of Passepartout", the gentleman replied. "You have been personally recommended to me, and I have had good reports of you. You know my terms?"

"Yes, Monsieur."

"Good. What time is it?"

"11.22 a.m.", replied Passepartout, after taking a huge silver watch out of the depths of his pocket.

"Your watch is slow", said Mr. Fogg.

"Begging Monsieur's pardon, that is impossible."

"Your watch is four minutes slow. Never mind. It is enough to take note of the error. So from this moment, 11:26 in the morning of this Wednesday, the 2nd of October, 1872, you are in my service."

Having said this, Phileas Fogg stood up, picked up his hat in his left hand, placed it on his head like a robot, and went out without another word.

Passepartout heard the Street door shut once: that was his new master going out. Then he heard it shut again; that was his predecessor, James Foster, going out in his turn.

Passepartout was alone in the house in Savile Row.

Capitolul 2

Passepartout își găsește idealul

Ne cinstea mea”, își spuse Passepartout, cam năucit la început, „am văzut la muzeul lui Madam Tussaud mutre mai vioaie decât cea a noului meu stăpân.”

În timpul celor câteva minute de convorbire cu Phileas Fogg, Passepartout își cercetase în grabă, dar amănunțit, viitorul stăpân. Era un bărbat cam de patruzeci de ani, înalt de statură, distins ca înfățișare, chiar dacă avea un pic de burtă, cu părul și cu favoriți bălai, cu fruntea netedă, fără riduri la tâmple, cu un ten mai degrabă palid și cu dinți minunați. Părea să aibă, în cel mai înalt grad, ceea ce fizionomiștii numesc „repaus în acțiune”, termen atribuit mai cu seamă acelor care duc lucrurile la bun sfârșit fără a face prea mare paradă. Liniștit și calculat, cu o privire limpede și sigură, era exemplul desăvârșit al englezului cu sânge rece, atât de frecvent întâlnit în Anglia. Văzut în diferitele aspecte ale vieții sale, acest domn îți făcea impresia unei ființe perfect echilibrate, care funcționa cu precizia unui cronometru marca Leroy sau Earnshaw. Adevărul este că în tot ceea ce făcea era exactitatea întruchipată, fapt ce reieșea foarte bine din „expresia picioarelor și a mâinilor” care, atât la om, cât și la animale, caracterizează foarte bine temperamentul unui individ.

Phileas Fogg făcea parte dintre acei oameni de o precizie matematică, niciodată grăbiți și întotdeauna pregătiți. Nu făcea niciun pas în plus, mergând întotdeauna pe drumul cel mai scurt. Nu stătea niciodată cu ochii în tavan. Nu-și îngăduia niciun gest de prisos.